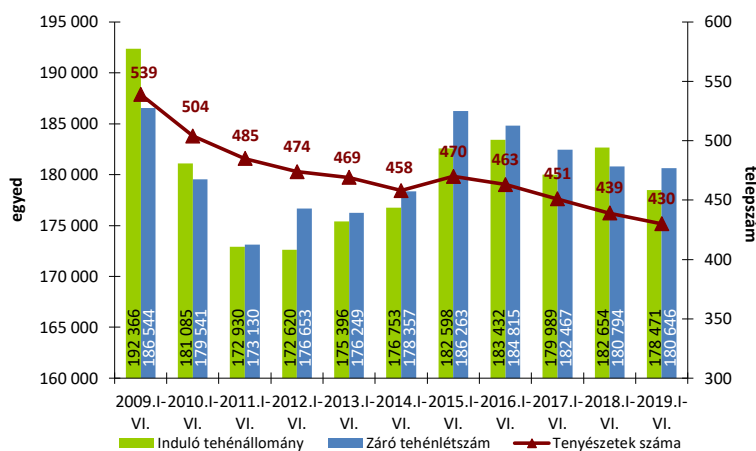
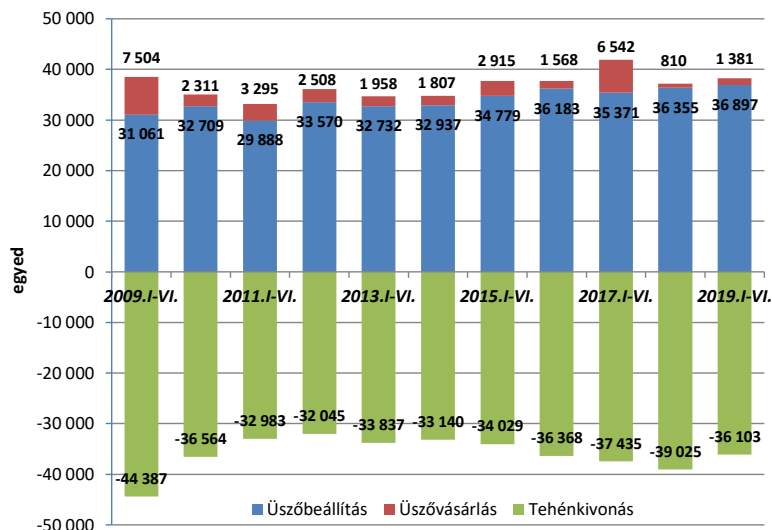

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

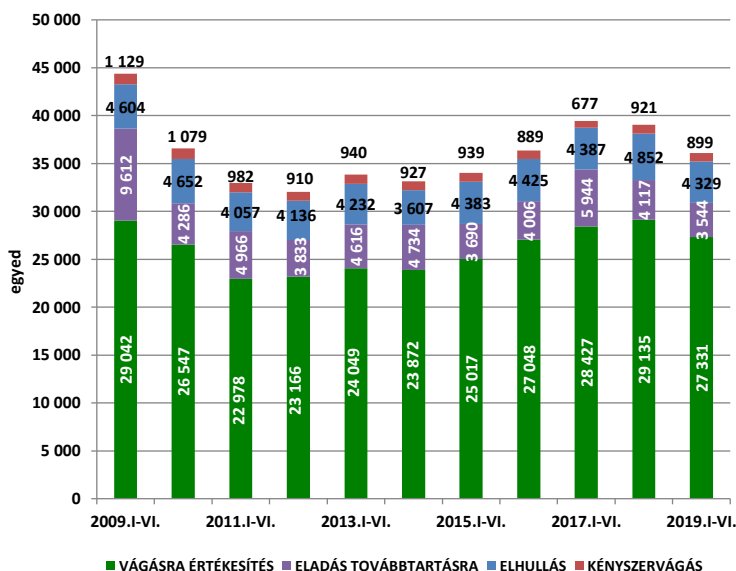
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2009-2019. I-VI. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2009-2019., I-VI. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2009-2019., I-VI. HÓ)

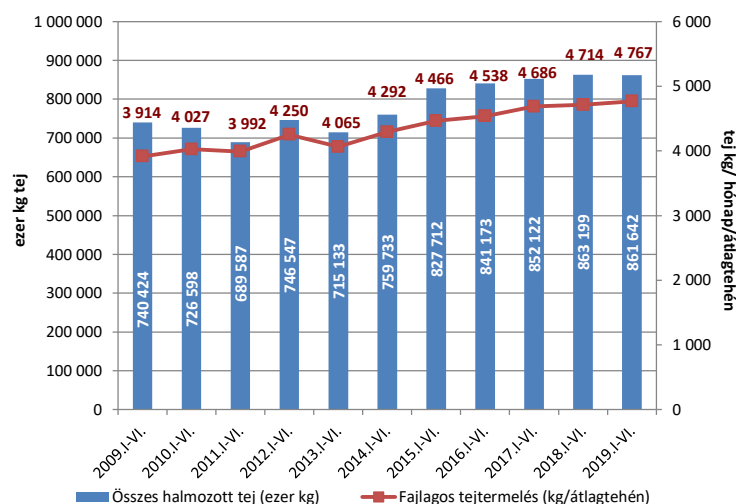

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2019 júniusában eggyel (-0,23%) csökkent az előző hónaphoz képest, és 9-cel kevesebb (-2,1%), mint tavaly júniusban. 2019. június végén 148-cal kevesebb (-0,1%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, az állomány gyakorlatilag stagnált. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 20,2%-kal (-109) kisebbedett, de 2009 júniusa óta a záró tehenlétszám ennél kisebb mértékben, 5,9 ezer egyeddel (-3,2%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehenlétszám jelentősen, 346-ról 420-ra nőtt.

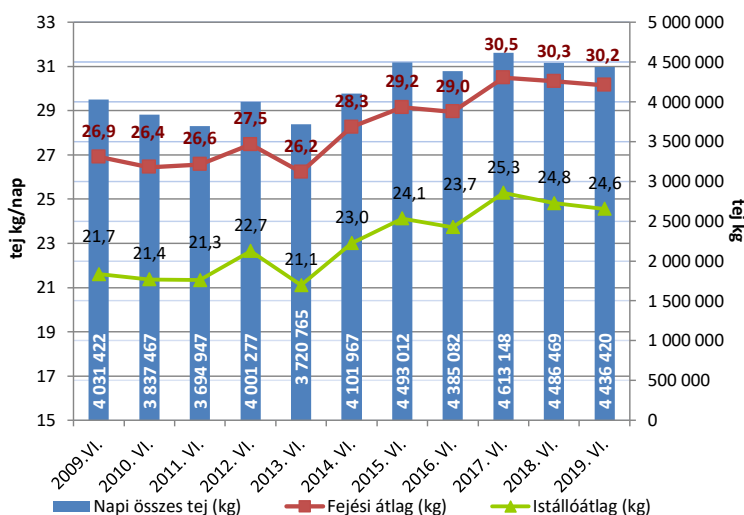
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2018-ról 2019-re – egy év alatt – jelentősen csökkent (-4.608 tehen; -2,5%), de az állomány 2019 első hat hónapjában bővült (+2.175 egyed; +1,2%). Ennek elsődleges oka, hogy 2019 első hat havában a tehenkivonások száma jelentősen csökkent (-2.922 egyed; -7,5%) a tavalyi év hasonló időszakához képest, ugyanakkor az üszövébeállítások száma 70,5%-kal nőtt (+571) és – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma is enyhén nőtt (+542 egyed; +1,5%). Így összességében az állománypótlás mértéke érezhetően meghaladta a kivonásokat.

2019 első hat hónapjában az állományból kivont tehenek 75,6%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 27.331 volt), ami az átlagnál magasabb aránynak számít. A tehenkivonások 2,5%-áért (899 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami átlagos arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12%-a (4.329 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (9,8%, 3.544 egyed). 2019 első hat havában az induló tehenállomány 15,3%-át selejtezték, 0,5%-át kényszervágták, 2,4%-a elhullott, 2,0%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 20,2%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

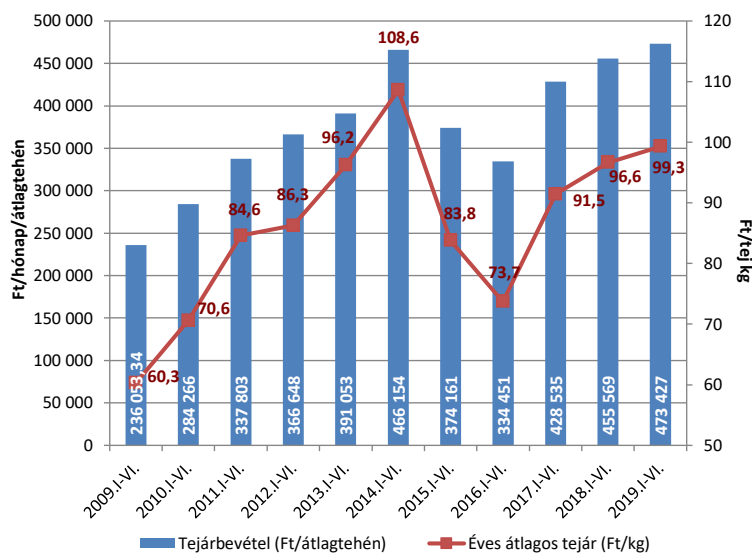
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2009-2019. I-VI. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. VI. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. I-VI. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2019 első hat havában gyakorlatilag nem változott (-1,6 millió kg; -0,18%) 2018 első hat havához képest, valamivel több mint 861,5 millió kg volt, aminek oka a tehenállomány enyhe zsugorodása volt, mert az első félévi havi fajlagos tejtermelés 4.767 kg-ra nőtt (+53 kg; +1,1%). 2009 és 2019 első hat hónapját vizsgálva a fajlagos tejtermelés növekedése 21,8%-os (!) volt (+853 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 121,2 millió kg-mal (+16,4%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe csökkenése miatt.

2019 júniusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év júniusi termeléséhez viszonyítva enyhén csökkent (-50 ezer kg, -1,1%), aminek valószínű oka a hirtelen jött, drasztikus júniusi hőhullám. 2018. június havához képest mind az istállóátlag (-0,26 kg, -1,0%), mind a fejési átlag (-0,18 kg, -0,6%) csökkent. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 405 ezer kg-mal nőtt (+10%), a fejési és istállóátlag 3,24, ill. 2,95 kg-mal lett több (+12,0%, ill. +13,7%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és összességében további növekedésre számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2019 első félévében 473,4 ezer Ft volt átlagosan, 3,9%-kal nőtt 2018 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első hat havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 1,1%-os és a tejár 2,8%-os növekedése volt 2018 első hat hónapjához képest. 2009 hasonló időszakához képest a tejárbevétel megkétszereződött (+100,6%), aminek oka a fajlagos tejtermelés 21,8%-os és a tejárának 64,7%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2018 szeptemberétől emelkedésnek indult, és elérve a 98-100 Ft/literes szintet az elmúlt 6 hónapban gyakorlatilag stagnált. A nyerstej kiviteli ára ismét 90 Ft/l felé emelkedett, de még mindig elmarad a beföldi felvásárlási ártól. Az EU tejfelvásárlási árai összességében továbbra is stagnálnak, jelentős árváltozások egyelőre nem láthatók. A tejtermékek nemzetközi tőzsdei áraiban sincs jelentős változás, egyedül a vaj európai árai zuhantak drasztikusan, de ebből a magyar piacon egyelőre semmit sem érzekeltünk.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem